

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Izdavatelj in upravitelj je v Ljubljani, Ortošova štara 17/1. — Dopolni se ne vračajo. — Številka pri naročanju — Navedite na oznaki št. št. listu K 128, za prvi leta K 95, za četrta leta K 96, mesečno K 28, za tuzemstvo.

Vrsta lista — številka telefona 932. — Plača se tudi se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 29. decem-

ŠTEV. 142.

Brezprogramnost našega ministrstva trgovine in industrije.

Med gospodarskimi resorti osrednje vlade igra naše ministrstvo najbolj žalostno vlogo. Ne samo, da pogrešamo programatičnega dela in iniciativnosti, ono si je dalo via facti odvzeti kompetenco in odločevanje v vseh količnikih važnih gospodarskih vprašanjih. Tako mu je odvzelo vodilno besedo v carinski politiki, ki je najbolj bistven del gospodarske politike, finančno ministrstvo odnosno generalna direkcija carine, ki bi morala biti popolnoma administrativna oblast za carinsko upravo, ingerenco in organizacijo naše zunanje trgovine mu je odvzelo zunanje ministrstvo, v vprašanih notranje trgovine, naše industrije pa mu nastavlja zavore vsepovsod ministrstvo za socialno politiko, odnosno poprej ministrstvo za prehrano.

Medtem ko so druga ministrstva, predvsem ministrstvo za socialno politiko že davno izdelala natančne programne dele in stopila s celimi zbirkami zakonov za uresničenje svojih programov pred zakonodajni odbor, je naše trgovsko ministrstvo predložilo le par administrativnih zadev v revizijo. Za to popustljivost ministrstva in njegovo neaktivnost nimamo dovolj kritike. In tako bilanciramo sedaj po treh letih s tem, da je pač minister za socialno politiko onemogočil s svojimi pretiranimi in forsiranimi odredbami o delavnem času, o zavarovanju in zaščiti delavstva vsako snovanje novih industrij, podvojitev dela in produkcije, ki je edino sredstvo za sanacijo sedanje gospodarske krize, medtem ko trgovsko ministrstvo ni našlo kljub opetovanim zahtevam v gospodarskem svetu časa in priložnosti, da vsaj star srbski zakon o podpiranju domače industrije obnovi in ga predloži v revizijo.

Tako so v naši mladi državi, ki potrebuje toliko nove industrije, ki bi morala stremeti za tem, da na vse mogoče načine pojača obstoječo, jo podpira proti inozemski konkurenci, da vzdrži konkurenčni boj, se poveča in izpopolni — dani vsi predpogoji, da se vsakemu realnemu podjetništvu zagreni življenje.

Predno te kot podjetnika protokolirajo, moraš plačati davek vnaprej, razen tega te pri nas še finančni oblasti vestno izprašajo, odkod imaš sploh denar in sredstva za novo podjetje. Ko prosiš carinske zaščite, te naženejo z vojnim dobičkarjem, medtem pa pride socialno skrbstvo, ki zahteva, da zgradiš najprej vilovo kolonijo za delavce in uradnike, potem pride inspekcija dela, obrtno nadzorstvo in še cela vrsta boljše-viških institucij, ki ti še pred pričetkom obrata odvzamejo zadnja sredstva in tudi zadnje trohico dobre volje kaj vstvariti, odnosno uresničiti kako idejo, ki bi bila le državi in javnosti v korist. Vse to se dela zato, da dobimo renomè moderne demokratske in socialne države za vsako ceno.

Pri vseh teh razmerah pa naše ministrstvo ni čutilo niti najmanjše potrebe, da nas, ako že ne podpira s pozitivnimi olajšavami, vsaj štiti teh hipermodernih eksperimentov fi-

nančnega in socialnega ministrstva, katerih naše gospodarstvo ne prenese in ki so nam že dosedaj povzročili nenadomestljive škode.

Pa dobro, ako je že taka sirota naša industrija in obrt, pogledjmo kako skrbi naše ministrstvo za trgovino. Rekli smo, da potrebujemo organizacije zunanje trgovine in da je treba informirati inozemstvo v naših gospodarskih razmerah. Konstatiramo, da se do danes še ni izdala nikakva publikacija informativna, značajna za inozemstvo. Za trgovska zastopstva v inozemstvu se še vedno snujejo nove privilegirane trgovske agencije, ki so po večini sinekure za bivše ministre. Kolikokrat smo povdarjali, da je ta sistem kvaren ugledu naše države, pa brez uspeha. — Čeda Mijatović sedi kljub temu, da je na nečuvven način obrekoval gg. Kumanudija in Jovanovića zaradi zunanje posojila še vedno v Londonu, v drugih mestih imamo ljudi, ki so hoteli državo ogoljufati pri raznih dobavah za težke milijone, ki pa še kljub vsemu sedijo na svojih mestih. Konzulati so k večjemu za vidiranje pasov dobri in še to na skrajno birokratski način. Trgovskih informacij nimajo nobenih in kdor bi skušal potom njih dobiti zveze v inozemstvu, bo slabo vozil.

Svoječasno se je ustanovil pri ministrstvu takozvani privredni svet. Ta zboruje samo tedaj, kadar se zljubi g. Todoroviću in še takrat ima privredni svet samo posvetovalno pravico. Ministrstvo trgovine sklepa trgovske pogodbe, ne zasliši pa niti trgovskih zbornic, niti svojega privrednega sveta. Našo notranjo trgovino je prepustila ministrstvu za socialno politiko, da jo z draginjskimi naredbami socializira. Prvi uspešen korak socializacije trgovine so bila občinska sodišča ali porote konzumentov. Sedaj pa določa to socialno ministrstvo maksimalen dopusten trgovski dobiček. Ministrstvo za socialno politiko votira milijonske kredite za podpiranje združništva, trgovsko ministrstvo pa ne zna niti braniti potrebnih kreditov za trgovsko in obrtno nadaljevalno šolstvo.

Trgovsko ministrstvo bi bilo najbolj poklicano, da se osnuje v čl. 44. ustave predvideni gospodarski svet, ki bi reševal kot strokovni parlament naša gospodarska vprašanja. Toda do danes še ni predložilo takega zakona, dasi ve, kako pereča gospodarska vprašanja, čakajo zaman rešitve.

Ako primerjamo trgovsko ministrstvo s poljedelskim, vidimo nebotično razliko. Zadnje ministrstvo dela že mesece na organizaciji gospodarskega dela in napredka in odbija vsak poskus drugih ministrstev in politike vmešavati se v zadeve poljedelstva.

Strokovno in politično časopisje je mnogokrat konstatiralo neaktivnost trgovskega ministrstva, ne da bi bilo doseglo le najmanjši uspeh. — Konečno se je razvil tak položaj, da se morajo trgovske in obrtne organizacije same braniti proti socialnim in finančnim ministrom in so začele ignorirati ministrstvo, ki jim ne nudi nikake opore.

Skrajni čas bi bil, da zavlada v tem ministrstvu drug duh, drugačno pojmovanje interesov naše trgovine

ter nalog trgovske in industrijske politike kot dosedaj in da se najde moč z jasnim programom, jekleno energijo in vztrajnostjo, ki bo dovolj diplomata, da bo znal braniti naše pridobitne sloje, destruktivne politike socialnega in finančnega ter drugih ministrov.

Organizacijsko delo trgovstva v Sloveniji I. 1921.

Letošnje leto zaznamuje živahno gibanje in znaten napredek stanovskih in strokovnih organizacij našega trgovstva. Program dela je bil sklenjen na občnem zboru zveze trgovskih gremijev in zadrug v Mariboru dne 16. aprila. Obsegal je dve nalogi, namreč ustanoviti gremije v onih krajih, kjer je trgovstvo še brez organizacij in reorganizirati trgovstvo v onih krajih, kjer je dosedaj včlanjeno v kolektivnih obrtnih združenjih, v samostojne obrtne zadruge. Že na občnem zboru so bili razdeljeni mandati delegatom, ki so imeli ta organizacijska dela izvršiti.

Reorganizacija je bila potrebna predvsem na bivšem Štajerskem, ker je bila gremijska organizacija na bivšem Kranjskem že izpeljana, razen v Črnomeljškem okraju. V tem političnem okraju so sprva vladala tradicionalna nasprotstva Črnomeljcem in Metličanom, ker je vsaka skupina zahtevala svoj gremij zase in se glede skupnega gremija niso mogli sporazumeti za sedež. Obrtna oblast je naposled izvedla glasovanje, katerega izid je bil ta, da naj se osnuje za vsak sodni okraj posebni gremij. Pozneje pa so vodilni trgovci v Metliškem okraju le sprevideli, da je zanimanje za lastno organizacijo v njihovem okraju premalo razvito in so sedaj priprave za ustanovitev skupnega gremija v teku.

Okoliš gremija Cerknica — Lož se je po izpraznitvi Logateca — Planine in Rakeka razširil tudi na te kraje in z razširjenjem logaškega glavarstva prevzel od gremija v Kranju žirovsko dolino.

Novi gremiji so se ustanovili v Murski Soboti za Prekmurje, v Ormožu za tamošnji sodni okraj in v Slovenjem gradu za politična okraja Slovenji gradec in Prevalje. V Prekmurju je bilo trgovstvo poprej organizirano v skupnih obrtnih združenjih v Murski Soboti in Lendavi, ki so imele madžarsko vodstvo. Izstopu trgovstva so se dolgo upirali in ovirali snovanje samostojne organizacije, katere načelnik je g. L. Brumen v Murski Soboti. Predvidena je s časom delitev gremija v dva samostojna gremija, ki se bo izpeljala, ko se razmere nekoliko ustalijo. Brežiški gremij je bil ustanovljen z združitvijo trgovskih zadrug za sodne okraje Brežice, Sevnica in Kozje, gremij v Slovenjem gradu potom združitve zadrug v Sočtanju, Dravogradu, Slovenjem gradu in Marenbergu. Za združitve trgovskih zadrug v Celjski okolici potekajo pogajanja že nad leto dni in so sedaj vse predpriprave gotove, da se bo občni zbor lahko v najkrajšem času izvršil. Reorganizacija še ni izpeljana v političnem okraju ptujske okolice in v ljutomerskem okraju. V prvem je trgovstvo v rogaškem sodnem okraju še vedno

udruženo v kolektivni zadrugi, ki se zakrknjeno protivi razdružitvi in ker so trgovci v manjšini, se jih vedno preglasuje. Ta zadruga se dosedaj noče pokoriti izdanim naredbam o strokovnih organizacijah. V ljutomerskem okraju, kjer so radgonski in ljutomerski trgovci skupno organizirani z imetniki aprovizacijskih obrtov in rokodelci.

V nekaterih okrajih, kakor na Vranskem, Mariboru in v St. Lenartu ter v Ljubljani so obstojale razen trgovskih gremijev odnosno zadrug še za posamezne stroke posebne organizacije in sicer na Vranskem za lesne trgovce, v Mariboru za branjevece, v St. Lenartu za lesne trgovce in v Ljubljani za trgovce s premogom. Po okrožnici oddelka ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani, so dobile obrtne oblasti nalog, da pozovejo vse te posebne organizacije, da se pridružijo strokovnim splošno trgovskim združenjem, ki so skupne za dotični okraj, ker je prepovedano, da bi obstojale za posamezne stroke posebne organizacije. Strokovna grupacija po skupinah interesentov se ima izvesti v gremijih in združenjih in se je v mesnih gremijih že tekom polletja deloma izvedla, v kolikor je bil interes zanjo.

Zveza gremijev je pozvala vse krajevne organizacije, da revidirajo liste članov v splošnih obrtnih združenjih, da se doseže natančno stanovsko evidenco trgovstva. Upati je, da bo še pred občnim zborom zveze vse opisano delo v toliko dovršeno, da bomo imeli popolno izpeljano krajevno organizacijo za trgovski stan. Potem bo njih naloga, da se posvetijo podrobnemu delu za trgovski napredek in prosveto.

Trošarina in fabrika esenc.

Začasni zakon o trošarini predpisuje naravnost ogromno trošarino na esence in ekstrakte ter ogroža vso našo industrijo te stroke.

Resnica je, da se vse esence in arome, kolikor se jih rabi pri izdelavi alkoholnih in brezalkoholnih pijač, peciva in kandi, v kozmetiki in parfumeriji, ne izdelujejo v naši državi in se vsled raznih ovir še nekaj časa tudi ne bodo izdelovale ter se morajo uvažati, ali nova trošarina je odprta prav vsem vrstam esenc, inozemskemu proizvodu, vrata na stežaj, domači industriji pa ne samo onemogoča razvoj, ampak jo naravnost ubija.

Radilajžega umevanja izdelave esenc ali arom podajam tu nekaj podatkov.

Pridobivanje esenc ali arom obstoji v tem, da iz sadja, semen, jagodičevja itd., izoliramo dotično armo ali okus. Načini in sredstva, s katerimi se aroma izolira in koncentrira, so različni. Navadno služi špirit kot tehnično sredstvo za pridobivanje arom. Z ozirom na substilno armo se mora osobito sadje in jagodičevje obdelati kolikor mogoče takoj po dozoritvi v svežem stanju, da se dobi kakovostno dobra aroma.

Ako bi se pustilo pokipeti sadje, posebno pa gozdno jagodičevje, tedaj bi se uničila sveža vonjava, sladkor bi prešel v alkohol, za destilacijo bi se dobilo žganje, nikdar pa ne esenca. Kipenje uniči prijetni sveži vonj. S tem je pa tudi povedano, da

izdelava esenc ne sloni na pridobivanju alkohola, nasprotno, pri izdelavi esenc se izgubi deloma še oni alkohol, kateri se je rabil kot tehnično sredstvo.

Z izrazom esenca označujemo intenzivno aromo, katero prenesemo s pomočjo špirta po večkratni koncentraciji iz velike množine surovin na malo količino esence. Čimvečjo intenzivnost hočemo podeliti esenci, temvečkrat jo moramo obdelati z novimi svežimi surovinami. Pri vsaki novi koncentraciji pa se izgubi del špirta, ki se porablja kot tehnično sredstvo. To nam pojasnjuje primer. Za 100 litrov malinove esence v koncentraciji $\frac{1}{2}$: 100 rabimo 50 do 60 litrov 95% špirta. Končno pridobljenih 100 litrov malinove esence pa ne vsebuje več 50 do 60 litrov špirta, ampak komaj 25 do 30 litrov. Dobili smo sicer 100 litrov malinove arome v koncentrirani obliki, izgubili pa smo pri tem polovico špirta, katerega smo drago plačali.

Za pridobitev 4000 litrov esence je treba 2000 l 95% špirta. Od tega se z koncentriranjem arome izgubi polovica. Vkljub temu, da se je od tega, sedaj izgubljenega špirta že plačala visoka trošarina, se mora od esence zopet plačati trošarina in sicer 281.000 kron. Špirit je stal 250.000 kron, od katerih je polovica izgubljena in za toliko je produkcijska cena domačega izdelka višja.

Prej je imela industrija esenc pri nas to ugodnost, da je plačevala trošarino od špirta, fabrikat pa je bil prost trošarine, ali pa se je dobival v tehnične namene neobdačen špirit. Take ugodnosti sedaj ne poznamo več pri nas, pač pa obstoji še danes v inozemstvu in zato tuji izdelek lahko konkurira našemu domačemu. Vrh tega je jako težko presoditi kakovost esenc, posebno pa kupcu, ki se ne peča s tem predmetom poklicno, zato prodaja nesolidna inozemska industrija izdelke jako slabe kakovosti navidezno ceneje in dela tudi s tem našim domačim, solidnim proizvodom konkurenca.

Odprimo si cenike inozemskih tvrdk, pa vidimo, da ponujajo svoje esence po takih cenah, da skupaj z uvozno carino, trošarino in vsemi drugimi stroški stanejo nekaj več, kot znaša produkcijska cena naših izdelkov. Tuja industrija dobiva neobdačen špirit v tehnične namene, naša industrija pa mora porabljati visoko obdačen špirit, pa potem plačati še neznosno trošarino na končni proizvod.

Da se omogoči obstoj in razvoj naši industriji esenc, se naj da tej industriji v tehnične namene neobdačen špirit. Njegova uporaba v te namene se jako lahko kontrolira, ker se špirit denaturira s surovinami za izdelovanje esenc in se potem ne more več rabiti v druge namene.

Esence in arome se rabijo v neštetihih industrijah, zato se njih uporaba ne more preprečiti s trošarino. S to se lahko po sedanjem načinu uniči le domača industrija, odpira pa pot tujim izdelkom. Merodajni krogi morajo kazati več umevanja za koristi državljanov-davkoplačevalcev.

Letošnja žetev v Evropi.

Statistični urad mednarodnega poljedelskega zavoda v Rimu, je v svojem zadnjem poročilu ugotovil, da je letošnji pridelek rži in pšenice v precejšnji meri prekosil lansko žetev. Skupna svota večje skupine držav (Belgije, Holandije, Italije, Španije, Francije, Jugoslavije, Poljske, Madžarske, Švedske in Švice) znaša 233.6 milijonov q pšenice v razmerju s 178.5 milijoni q v preteklem letu, in 70.1 milijonov q rži napram 60.1 milijonov q v letu 1920. Razen tega znaša letošnja žetev rži in pšenice v Nemčiji 63.5 milijonov q napram 52.5 milijonov q v letu 1920, kar pomenja povečanje za 22.1 odstotkov. Tudi se je poljedelska produkcija znatno dvignila v severni Afriki, kjer se je v Alžiru, Egiptu in francoskem Maroku pridelo 29.5 milijonov q pšenice, medtem ko je znašal lanski pridelek

le 18.4 milijonov. Nasprotno pa je pridelek žita v Zedinjenih državah padel. Računa se, da bo znašal tam ves letošnji pridelek pšenice 205 milijonov q (v preteklem letu 214 milijonov) in pridelek rži pa 16.3 milijonov q (v preteklem letu 17.6). Kanada je pridela letos 80.1 milijonov q pšenice (lansko leto 71.6) in 3.0 milijonov q rži (v preteklem letu 2.9). Skupni pridelek teh dveh velikih severoamerikanskih držav bi potemtakem znašal približno isto količino, kakor v preteklem letu. Ako prištevamo goriimenovanim državam še Japonsko in Indijo, akoravno je indijski pridelek minimalen, bi znašal skupni pridelek pšenice v imenovanih državah 614.2 milijonov q napram 593.3 milijonov v preteklem letu, tedaj povprečno za 3.5 od sto več. Tudi pridelek rži se je letos dvignil in sicer za 20.7 od sto, namreč od 81.6 milijonov v letu 1920, na 98.5 milijonov v tekočem letu. Interesantno bo zasledovati rezultate žetve v južnih delih sveta, kjer se prične žetev komaj meseca decembra in januarja. V Avstraliji se je v tekočem letu nasejalo za 4 od sto več nego leta 1920. O žetvi v Argentini se ni moglo še do sedaj ugotoviti natančnih rezultatov. Tudi se je pridelek ječmena v letošnji kampanji dvignil. V državah, ki so našteje v predstoječi statistiki znaša letošnji pridelek ječmena okoli 144 milijonov q, napram 136.3 v preteklem letu, tedaj se je pridelek ječmena v letu 1921 povečal za 5.7 od sto. Povdarjati moramo, da znaša pridelek ječmena v omenjenih državah 40 od sto svetovnega pridelka.

Podatki, ki se pa ticejo ovsa, pa niso tako zadovoljivi. Računa se, da je letošnji pridelek padele za okoli 19 od sto, to je od 360.3 milijonov q v preteklem letu, na 291.7 milijonov v tekočem letu. V Nemčiji, ki ni všteta pri kalkulacijah o pridelku ječmena in ovsa, znaša žetev imenovanih dveh vrst v letošnji kampanji 45.1 milijonov q napram 47.6 milijonov v preteklem letu, tedaj za 5 od sto manj.

Železniške transportne razmere.

Ni ga menda več najti trgovca, industrijalca, obrtnika itd., ki bi vsled današnjih nerednih železniških transportnih razmer ne bil za večje svote že oškodovan. Škoda je gotovo utrpel oni, koji je blagu, preden je došlo, določil ceno in ni kalkuliral pri prodaji z primanjkljaji, ki se pri prevzetju blaga čisto v veliki meri konstatirajo.

Krivda ali primerneje korupcija — kakor tatvina, vlomi, razlike pri teži blaga, zastoj pošiljk na postajah, nesprejetje ali nedopustitev prehoda vagonskih pošiljk iz ene železniške proge na drugo v državi itd. — se je zadnji čas po železnicah države tako močno razpasla, da je nujno potrebno z vso brezobzirnostjo proti njej nastopiti, jo ugonobiti in zahtevati izsleditev ter odstranitev onih, ki to posredno ali neposredno povzročajo.

Ker so navedena dejstva v veliki meri vzrok današnjemu podražanju živil in potrebščin na škodo konzumenta, je tem nujno potrebneje, da se za zboljšanje položaja potrebno ukrene, ker tako ne more in ne sme iti dalje.

Zato je potrebno, da se proti temu dvigne ves prizadeti svet kakor en moč, ter se skličejo v ta namen protestni shodi, na kojih naj se sklepajo resolucije, katere naj se predložijo gotovim korporacijam ali trgovski zbornici, koje naj dalje potrebno ukrenejo in na kompetentnem mestu za čimprejšnjo vzpostavitev rednih razmer ves svoj vpliv upotrebijo.

Da bode uspeh siguren, je predvsem brezpogojno potrebno, da se začne za stvar vsi prizadeti krogi resno zanimati; kajti koristi ne bode žel samo posameznik, nego tudi splošnost in država.

Nadejati se je, da ne bode prizadetega, ki bi se ne zavzel za to potrebno in koristno zadevo, da se čimprej ugonobi korupcija, olajša trgovanje in ublaži draginja, sicer se bodo posledice še bridkeje maščevale.

Razvoj železniškega omrežja v Sloveniji.

(Nadaljevanje.)

Zadnji protokol je datiran z dne 8. oktobra 1877. Vlada je kakor pri ostalih jamčenih železnicah določila na podlagi zakona z dne 1. decembra 1876 svoje stališče glede načina polaganja stavbenih in prometnih računov do konca 1876 v protokolarni pogodbi z dne 27. decembra 1877 in pozneje posebej glede rezervnih fondov dne 3. aprila 1878. V zadnjem se je tudi ugotovilo, da obstoja razen stavbenega kapitala starih prog še nefundiran garancije deležen stavbeni kapital v svoti 887 tisoč 21.40 fl., za katerega jamči vlada 1.3% nad običajno bančno obrestno mero. Nove investicije v sporazumu z vlado iz leta 1877/78 v znesku 443 tisoč 267.55 fl. in nefundiran star dolg naj bi se rešilo z umestitvijo novih vrednostnih papirjev.

Vlada je svojo besedo držala in dala promet na pontebški zvezi Rudolfovi železnici v najem. Pogodba z dne 5. marca 1879 je sklenjena s pogojem, da bode Rudolfova železnica vodila ves promet in obrat brez posebnega ozira na lastne delničarje in je odpoved veljavna le v tri leta naprej. V kolikor ne bi zadoščal prevzeti voznik, ga je imela spopolniti sama. S tem se je stališče Rudolfove v južnoželezniški konkurenci spremenilo in zahtevala je, da bi si z južno ves promet delile. Zadeva se ni dala po dobrem uravnati. Rudolfova je vztrajala na tem, da dobi 40% delež na tržaškem prometu. Končno je morala intervenirati vlada, da je prišlo 22. avgusta do sporazuma, pri katerem se je morala Rudolfova tržaškemu prometu popolnoma odpovedati, da je dobila 50% udeležbo na italijanskem prometu.

Novoga uspeha se Rudolfova ni dolgo veselila. Nad leto je že trajal med upravnim svetom in splošnim ravnateljstvom hud boj, ki je končal z odstopom ravnatelja Morawitza dne 7. decembra 1879. Ko so se od ministrstva imenovni člani odločili svoja mesta, je poslalo trgovsko ministrstvo upravnemu svetu dne 24. decembra kratek odlok, da prevzema s 1. januarjem 1880. l. prometni obrat na progah Rudolfove železnice v lastno režijo v zmislu § 4, zak. št. 112 z dne 14. decembra 1877 ter da naj svet pošlje v svrhu določitve bližjih modalitet v ministrstvo svojega zastopnika. Štiri dni pozneje so bile modalitete protokolarno določene in 30. decembra je izšel razglas, da prevzema c. kr. državna železniška uprava promet na c. kr. priv. cesarjevič Rudolfovi železnici v lastno režijo in imenuje viteza Perl-Hildrichsburga za prometnega upravitelja. Obenem se je sporočilo upravnemu svetu družbe, da prihaja obrat pontebške proge v državno upravo ter da bo promet vodil upravitelj Rudolfove železnice po pogodbenih določilih.

S tem je prenehal vsak vpliv upravnega sveta na prometnega ravnatelja glede uprave in poslovanja in vsa službena mesta in poslovni oddelki z vsem osebje je postalo podrejeno izključno uradni moči upravitelja. S tem momentom je bil storjen v naših pokrajinah važen korak v obratu železničnopoličnega sistema, k podržavljevalni akciji. Bilanca ob sekvestraciji izkazuje:

Delniška glavica v 277.929 delnicah à 200 fl. v srebru fl. 55,585.800.
Prioritetni dolg v 193.035 obligacijah à 300 fl. skupaj fl. 57,910.500.
Prioritetni dolg v 126.100 obligacijah à 200 fl. v zlatu fl. 25,220.000.
Celotno torej fl. 138,716.300.

Od zadnjih je bilo 2926 kosov še neodanih in od delnic 367 kosov že amortiziranih v svoti 73.400 fl. in 5551 obligacij v srebru 1,665.300 fl. ter 115 obligacij v zlatu 23.000 fl. Stavbeni stroški pa se porazdeljujejo na posamezne proge na sledeči način:

1. Sv. Valentin — Bejjak, Kl. Reifling — Amstetten 88,146.126.63
2. St. Vid — Celovec, Launsdorf — Mösel 2,038.000.—
3. St. Michel — Ljubno 2,109 tisoč 937.65.

4. Hieflau — Eisenerz 2,102.527 98 kr.

5. Bejjak — Ljubljana 21,895 tisoč 796.01.

6. Steinach — Schärding 24,896 tisoč 415.89.

Ali povprečno 173.868 fl. na km fakične dolžine. Razdalje pa so znašale:

Sv. Valentin — Trbiž 406.587 stavbenih kl, 405.356 prometnih km, 406 tarifnih kl.

St. Vid — Celovec 17.350 stavbenih km, 17.960 prometnih km, 18 tarifnih km.

Trbiž — Ljubljana 102.125 stavbenih km, 102.715 prometnih km, 163 tarifnih km.

Industrijalnih železnic ob progi Rudolfove do sekvestracije pri nas ni bilo, v severnih pasovih pa so znašale 16.441 km. Od celega omrežja Rudolfove železnice je pripadalo na: Nižje Avstrijsko 50.220 km, Gornje Avstrijsko 216.827 km, Štajersko 273 tisoč 282 km, Koroško 160.866 km, Kranjsko 98.443 km, skupaj 799 tisoč 688 km.

Kupne pogodbe.

(Predpisi o kolkih in pristojbinah.)

(Konec.)

3. A. prodaja B. posestvo za kupnino 120.000 K. Od te kupnine odpade na nepremičnine, to je na zemljišča 40.000 K, na poslopje 50.000 K, na pritikline (gospodarsko opravilo, za kmetijstvo potrebno živino itd.) 20 tisoč kron, in na premičnine 10.000 kron.

Prodajalec je plačal polovico kupnine (60.000 K) takoj, ostalo polovico pa poravnava sledeče:

a) znesek 20.000 K plača v dveh letih, do tja plačuje 6% ne obresti;
b) prevzame vknjiženi dolg 30 tisoč kron v svojo lastno plačilno obvezo.

c) poravnava neki nevknjiženi dolg prodajalčev v znesku 10.000 K.

Pristojbine so sledeče:
a) stalna pristojbina od listine 2 din.

b) od nevknjiženega dolga 10 tisoč kron po lestvici II. 56 K, to je 14 dinarjev.

c) od premičnin v znesku 10.000 kron 1% 100 K, to je 25 din.

d) od nepremičnin (zemljišče, poslopje in pritikline) skupaj 110 tisoč kron 5% 5500 K, to je 1375 din.

Pristojbine ad a), b) in c), skupaj 41 din., je plačati v kolkih na listini, na ta način, da se piše prva vrsta besedila čez kolke. Pristojbino od prenosa nepremičnin ad d) v znesku 1375 din. je plačati pa v gotovini pri davčnem uradu (najdalje v 15 dneh po sklepu pogodbe).

4. A. prodaja B. zemljišče za 20.000 kron ter si izgovori poleg tega še užitek jedne njive za 5 let. Ta užitek se ceni za 1 leto na 100 K. Kupnino plača kupovalec v ostalem takoj.

Pristojbine so sledeče:
a) stalna pristojbina 2 din. od listine,

b) odstotna pristojbina od kupnine, h kateri je prišteti pa tudi vrednost petletnega užitka, torej od 20 tisoč kron + 500 K, skupaj 20.500 K, okroženo na polnih 40 K, to je na 20 tisoč 520 kron 5% 1026 K.

Prvo pristojbino je plačati v kolkih na listini, drugo pa neposredno (v gotovini) pri davčnem uradu.

Večja ali manjša kupnina ne vpliva nič na višino pristojbine; ravno tako nič okoliščina, če je prodajalec prodano zemljišče sam obdeloval ali ne. Tudi sorodstvo ne vpliva nič več na višino te pristojbine, ker so vse prejšnje podobne določbe z novim zakonom ukinjene.

Če bi se kaka kupna pogodba, ki je podvržena neposredni pristojbini, ne prijavila tekom 15 dni po sklenitvi pogodbe (pismene ali pa že ustmene) davčnemu uradu ter bi se ne plačala v tem roku pristojbina (taksa), je plačati poleg redne takse še 5-kratno kazen in obenem takso za kazensko rzsodbo.

Če je pa stranka listino po pomoti preveč kolkovala ter se ji v kolkih preveč plačani znesek ni morebiti odtegnil že od one pristojbine,

ki jo je plačala še posebej v gotovini (neposredno), sme zahtevati povrnitev preveč plačanega zneska v 90 dneh, od dne, ko je bila listina narejena. Ravno tak zahtevek sme staviti stranka tudi v tem slučaju, če bi plačala na morebitno pomotno zahtevo davčnega urada, ali pa vsled kake druge pomote preveč v gotovini. Prošnja je naslovljena na generalno direkcijo posrednih davkov v Beogradu ter jo je vložiti kar pri davčnem uradu. Prošnja je kolka prosta; če se pa izkaže kot neupravičena, se zahteva naknadno kolek 2 din. za prošnjo in 5 din. za rešitev.

Izvoz in uvoz.

Uvoz sliv na Poljsko. Uvoz suhih sliv in pekmeza na Poljsko je dovoljen, ali zahteva se predhodno odobritev za uvoz od Glavnega odbora za uvoz v Varšavi. Carina za pekmez znaša 400 poljskih mark za 100 kg. Carina za suhe slive napakovane ali v količinah nad 30 kg znaša 4 marke za 100 kg; za slive v zavojih manjših količin se plača 10 mark za 100 kg; v zavojih od 1 do 2 kg se plača 40 mark za 100 kg. Agio znaša danes 14.90%.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Obnoveitev pogajanj z Italijo. Po novem letu se bodo nadaljevala prekinjena pogajanja za trgovsko pogodbo z Italijo. Predsednik italijanske delegacije Luccioli je odpotoval iz Rima in pride te dni v Beograd.

Nove trgovinske agencije. Po sklepu ministarstva trgovine in industrije se ustanove po novem letu jugoslovanske trgovinske agencije v Leipzigu, Havru in Dünkirchenu.

Privilegovana trgovinska agencija kraljevine Srbov Hrvatov in Slovencev v Pragi je z rešenjem Ministarstva trgovine in industrije ustanovljena. Njen namen je vršiti vse trgovske informativne in komisijske posle med našo državo in Čehoslovaško republiko.

Italijansko-Ruska trgovska pogodba podpisana. Italijansko-ruska trgovinska pogodba, o katere sklepu se že nekaj dni vrše pogajanja med italijanskim zunanjim ministrom in ruskim trgovskim odposlanstvom, je bila na Consulti podpisana.

Francoska trgovinska bilanca. Trgovinska bilanca Francije je za prvih osem mesecev t. l. sledeča: izvozilo se je za 1237 milijonov frankov živil, za 3603 milijonov sirovin, a za 8494 milijonov fabrikatov. Za isto dobo se je uvozilo za 3479 milijonov frankov živil; za 6700 milijonov sirovin in za 3430 milijonov fabrikatov. Trgovinska bilanca je tedaj pasivna za 274 milijonov frankov.

Dunajski vzorčni semenj. Prihodnji dunajski vzorčni semenj se vrši od 19. do 25. marca 1922., t. j. dva tedna po sejmu v Lipskem. Vpisovanje razstavljalcev se zaključuje 15. t. m.

Obrt.

Obrtna razstava. Za predsednika pripravljalnega odbora za prireditve obrtne razstave v letu 1922 v Celju so si obrtniki na tozadevnem sestanku minulo nedeljo izvolili gospoda Iv. Rebeka iz Celja. Razstava se bo priredila v času med šolskimi počitnicami. Prva seja pripravljalnega odbora, kjer se bodo volili razni odseki, se vrši že dne 6. januarja 1922.

Denarstvo.

Ponarejene petdinarske novčanice. Narodna banka je javila ministarstvu za notranje stvari: Do sedaj je bilo temu oddelku poslanih dvanaest izdaj ponarejenih novčanic po pet dinarjev izdaje finančnega ministarstva. Deset falsifikatov je slabo napravljenih, posamezni celo popolnoma slabo in nepopolno, tako da jih lahko vsakdo spozna, četudi ni veliko navajen denarnega poslovanja. Dve vrsti, št. 8 in 9, pa sta napravljeni tako dobro, da se občinstvo zelo lahko prevari in da bi jih celo posamezni blagajniki lahko smatrali za prave. Glavne karakteristike teh falsifikatov so nastopne: Falsifikat št. 8: 1. Vijoletna risba na originalu je na ponarejeni

novčanici preveč rožnata. 2. Rjavi tisk je na ponarejeni veliko bolj jasen. 3. Horizontalna siva barva naličja je višjeva na originalu, na ponarejeni novčanici pa sivkasta. 4. Jezik zmaja na šlemu Miloša Obilića se na pravi novčanici vidi jasno, na ponarejeni pa se ne vidi. 5. Senca, ki jo dela brada Miloša Obilića, dela na ponarejeni novčanici odsekano črto brez senčenja s svobodnimi robovi. Na originalni novčanici je senca sestavljena od senčenj, ki se sbajajo in prehajajo v senčenje vratu. 6. Očesna vrečica na spodnji trepalnici je na originalu jasno modelirana s senčenjem. Na ponarejeni novčanici je obraz na tej strani skoro raven. 7. Na originalu kaže obraz Obilića blizu ušnika jasno očrtano obliko čeljusti. Obraz je na ponarejeni novčanici skoro raven. 8. Na originalu se vidita na vratu zmaja dva majhna izrastka (vidita se samo s povečalnim steklom), katerih na ponarejeni novčanici ni. 9. Drugi del bršljanovega lista, začenši od centra ravno na vrhu glave Miloša Obilića, ni isti, kakor na originalu. — Falsifikat izdaje št. 9: 1. Vjoličasti obris je preveč rdeč. 2. Glava M. Obilića ni modelirana, dočim je na originalu zelo dobro napravljena. 3. Očesna vrečica spodnje trepalnice se na ponarejeni novčanici vidi slabo. 4. Senca, ki se nahaja blizu ušnikov na »kaski« in se na originalu dobro vidi, na ponarejeni novčanici skoraj ni. 5. Vrat ponarejene novčanice je raven, ker nima senca, dočim je na originalu zelo modeliran. 6. Oko je na pravi jako osenčeno, na ponarejeni pa ga skoro ni. 7. Rob Obilićevega vratu je osenčen s slabimi črtami, na originalu pa se senca pozna zelo dobro. 8. Šlem na glavi Obilića je na originalu zelo v senci, na ponarejeni pa je skoro raven in brez senca. 9. Jezik zmaja je na pravi novčanici zavrt navzgor, na ponarejeni pa je popolnoma raven. 10. Na ponarejeni novčanici ni dveh izrastkov na vratu zmaja. 11. Rep zmaja je na ponarejeni novčanici veliko tanjši in slabše izveden kakor na originalu. 12. Osnovna siva barva je posebnv z desne strani in pri dnu nepravilna, netočna in se jasno razlikuje od iste barve na pravi novčanici. Sumi se, da se te novčanice izdelujejo v Avstriji in da se preko Slovenije prenašajo v našo kraljevino.

Novi avstrijski bankovci po 50.000 kron. Generalni svet Avstroogrške banke (za avstrijsko poslovanje) je s pritrditvijo vlade sklenil emisijo bankovcev po 5000 in po 50.000 kron. Izdali se bodo najbrže v drugi polovici meseca januarja.

Carina.

Vprašanje carinske ležarine. Povo-dom vprašanja glede plačevanja ležarine z ozirom na določbe razpisov od 27. maja 1921 in 1. januarja 1921 je izdala generalna direkcija carin na carinarnice v smislu sklepa carinskega sveta od 16. t. m. nastopno pojasnilo: Ležarinska taksa se splošno plačuje po določbah, ki so bile v času, ko je blago ležalo v veljavi. Z ozirom na to se ima blago, ki je zapadlo povišani ležarini, plačati poleg ležarine, ki se je morala plačati po prejšnjih predpisih, tudi povišana ležarina, vendar pa samo od onega dne dalje, ko se je začela uporabljati povišana ležarina. Ta določba se ne nanaša na agio, ker je za plačilo iste merodajen dan, ko se izvrši sklep plačila carinske dajatve.

Razglas, da pri carinarnicah izvun starih mej kraljevine Srbije ni pobirati občinske tehtarine. Na vprašanje neke carinarnice, ali naj se pri carinarnicah tudi odslej pobira občinska tehtarina na deklaracije in kako naj se postopa s pobrano občinsko tehtarino, je odločil carinski svet, da občinske tehtarine, ki se je do sedaj pobirala pri posameznih carinarnicah, odslej ni več pobirati in da se mora ves denar, pobran kot občinska trošarina, vložiti v državno blagajno kot razen slučajen dohodek, ki ni postavljen v proračun. (Ur. l. št. 152).

Davki.

Taksa za kvarte in domine se zviša z dnem 1. januarja 1922 na 30 dinarjev. Zakonodajni odbor narodne skupščine je odločil, da se taksa iz tar. post. 236. začasnega zakona o državni trošarini, taksah in pristojbinah od 15 dinarjev

zvišaj na 30 dinarjev, z dostavkom, da je takso, ki je sedaj v veljavi, pobirati še do dne 1. januarja 1922. Potemtakem se morajo vse kvarte in domine, ki bodo dne 1. januarja 1922 že v državi, in one, ki se uvožijo po tem dnevu, opremiti s takso 30 dinarjev, in sicer tako, kakor so se opremljale do sedaj. Potrebne žige za žigosanje kvart in domine z označbo, da se je taksa 30 dinarjev pobirala, pošlje uprava državnih monopolov vsem carinarnicam; te pa ji morajo vrniti stare žige, ko prejmejo nova. Kar se tiče kvart in domine, ki bodo že v državi, izda generalna direkcija carin v Beogradu potrebno naredbo, da se bodo tudi te kvarte in domine žigosale z novim žigom po plačilu zvišane takse.

Promet.

Začasno ustavljenje tovarnega prometa. Po poročilih iz Zagreba je železniško ravnateljstvo do 8. januarja ustavilo tovarni promet, da se medtem razbremenijo razne postaje, ki so preobložene s tovarnim blagom.

Železniške zveze z Nemčijo. Ko bo zakonodajni odbor narodne skupščine odobril trgovsko pogodbo, ki jo je naša država sklenila z Nemčijo in ki so jo pred nekoliko dnevi podpisali naši in nemški delegati, bo ministarstvo za promet uvedlo redni železniški promet med našo državo in nemško republiko. V ministarstvu za promet so se že pričela interna posvetovanja, pri katerih se imajo določiti bodoče železniške zveze z Nemčijo. Te zveze bodo izvedene po predpisanih določilih o prometu, katere tudi vsebuje trgovinska pogodba.

Elektrifikacija italijanskih železnic. Ravnateljstvo državnih železnic je dobilo od kralja posebno polnomočje, da uporabi 160 milijonov lir za nakup 120 električnih lokomotiv.

Kmetijstvo.

Agrarna reforma v Rumuniji. Kakor pri nas, tako se je začelo tudi na Rumunskem z agrarno reformo in z delitvijo zemlje med one, ki nimajo lastnega premoženja. V Bukovini je bila četrtnina zemlje v rokah veleposestnikov, kojim je ostala sedaj komaj ena dvajsetina, a drugo se je razdelilo med kmete. V Rumuniji se je sklenilo, da se pusti onemu, koji ne obdeluje sam zemlje, samo 5 jutir in da se vse drugo razdeli. Kdor obdeluje zemljo s stroji, sme imeti največ 300, a kdor jo obdeluje brez modernih strojev, ta sme imeti le 187 jutir. Kdor deli zemljo po tej reformi, plača za polovico po predvojni ceni, a drugo polovico izplača država iz davkov na vojne dobičke. A onim, kojim se zemlja odvzame, se mora izplačati v roku 10 let s 5% obrestmi in z garancijo države.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Dobava morske soli. Uprava državnih monopolov v Zagrebu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 11. januarja 1922 ob 11. uri dopoldne v pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave 20.000 ton morske soli. Predmetni razpis je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava lesnega oglja. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 12. januarja 1922 ofertalna licitacija glede dobave 600 q lesnega oglja. Predmetni razpis je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava, prodaja.

Prodaja raznega blaga. Na podlagi čl. 128 in 129 carinskega zakona bo prodala Glavna carinarnica v Ljubljani dne 5. januarja 1922 ob 3. uri popoldne v carinskem skladišču »D« pri Balkanu: 2 bali netto 185 kg raznega papirja razen črtanega, vrednost 500 din.; 7 bal netto 461 kg papirnatih vreč, vrednost 1500 din.; 27 zabojev netto 1820 kg izdelkov iz porcelana, belih in barvanih, vrednost 7000 din.; 4 zaboje netto 280 kg

volega stekla, belega, prešanega, vrednost 1000 din.; 1 zaboj netto 42 kg steklenih izdelkov, vrednost 300 din.; 4 zaboje netto 233 kg izdelkov iz bele železne pločevine, vrednost 700 din.; 3 zaboje netto 119 kg kuhinjske posode iz železne pločevine, vrednost 400 din.; 1 zaboj netto 121 kg železnih nožarskih izdelkov vrednost 500 din.; netto 29 kg izdelkov iz bele železne pločevine, vrednost 100 din.; netto 8 kg kuhinjske posode iz pločevine, vrednost 50 din.; 1 zaboj netto 12 kg seklenih izdelkov, vrednost 100 din.; 16 kg kuhinjske posode iz železne pločevine, vrednost 80 din.; to je 50 kolijev v procenjeni vrednosti 12.230 din. Lastnik blaga: Bangerts, Bled. Licitantje vložite kavicjo 20% procenjene vrednosti v gotovini.

Razno.

Policajska ura na Silvestrovo. Policijsko ravnateljstvo razglasa, da je po pooblastilu pokrajinske uprave podaljšalo policijsko uro na Silvestrovo onim gostilničarjem in kavarnarjem, ki so za to prosili, do 2. oziroma do 3. zjutraj, vendar pa se smejo alkoholne pijače točiti samo do 1. ponoči.

Odprava prehranjevalnih prispevkov v Avstriji. 8. januarja se prične odprava prehranjevalnih prispevkov. Prispevki za moko in mast se ta dan splošno ustavijo, krušni pa šele polagoma v treh presledkih. Od 29. aprila 1922 dalje bodo morali vsi konzumenti plačevati polne cene.

Pristojbenik, o katerem smo svoječasno poročali, je dotiskan in izide v zadnjih dneh t. m. ter se boče razposlal dosedanjim naročnikom v prvi polovici januarja. Takojšnje naročilo je potrebno na naslov: dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna v Ljubljani.

Meštanska čitalnica. Prilepski mestni odbor za narodno prosveto je osnoval Prilepsko čitalnico. Ker je čitalnica v začetku svojega dela, prosi odbor vsa uredništva listov in časopisov, kakor tudi vse dobre ljudi, da to humano ustanovo podpirajo, bodisi z naročnino za kakoršnekoli časopise, bodisi z brezplačnim pošiljanjem listov in časopisov. — Prilepski mestni odbor za narodno prosveto.

Tržna poročila.

Zateški hmelj. Iz Prage poročajo: Pred prazniki je bila trgovina s hmeljem na zateškem trgu malenkostna. — Cene so bile za srednji in dober srednji hmelj 4500 do 5000 Kč za 50 kg. Na deželi se je bolj nakupovalo. Preko 5000 Kč za 50 kg cene niso prišle.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 144—148, Milan 1170—1180, London izplačilo 1100—1110, ček 1100—1105, New York izplačilo 260, ček 256—257.50, Praga 365—370 Pariz 2090—2100, Švica 5000—5100, Dunaj 4.65—4.75, Budimpešta 43—44; valute: dolarji 257 do 258, avstrijske krone 5.50, rublji 20 do 28, funti 1050, napoleoni 900—975, marke 141—148, lire 1180—1170. Jadranska banka 1350. Ljub. kreditna banka 915—928. Trb. premogokop. družba 890.

Beograd, valute: dolarji 64, marke 35, leji 57; devize: London 275, Pariz 525, Zeneva 1275, Praga 97, Dunaj 1.23, Berlin 35.50, Milan 293, Budimpešta 11, Banka za Primorje 825—860.

Praga, devize: Berlin 37.60—38.40, Curih 1387.50—1392.50, Milan 316—318, Pariz 566.50—569.50, London 299—301, New York 7112—7212, Beograd 105.25—106.75, Sofija 49.10—49.90, Dunaj 0.94.50—1.54.50, Varšava 2.30—2.90, Zagreb 26.10—26.90, Budimpešta 11.85—12.50; valute: marke 37.60—38.40, švicar. franki 1382.50—1387.50, lire 313—315, franc. franki 563.50—566.50, funti 298—300, dolarji 7070—7175, dinarji 102.25—103.75, levi 4685—4685.

Curih, devize: Berlin 2.90, New York 513, London 21.48, Pariz 40.90, Milan 22.70, Praga 7.10, Budimpešta 0.82, Zagreb 2, Varšava 0.18, Dunaj 0.19, avstrijske žigosane krone 0.10.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča
špecerijsko blago
raznovidno žganje
moko
in deželne pridelke
raznovidno rudninsko
vodo,

Lasna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Vsakovrstne
slamnike in klobuke

ima vedno veliko zalogo za gospode, dečke
in deklice ter posebno izbiro najnovejših
damskih modelov. **Franjo Cerar**, tovarna
slamnikov

Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.
Različne torbice (čekarje), različna stojala za
cvetlice, predpražnike itd. — V popravila se
sp. ejemajo različni stari klobuki in slamniki
v Ljubljani pri tvrdki Kovačevič in Tršan,
Prešernova ul. 5 na dv., vsako sredo in soboto

Galanterija, drobnarija, papir
in pletarski izdelki na debelo.
Jurjevo, Ilirija, Cipulin-krema
Mast za čevlje

po tovarniških cenah.

Baloh in Rosina
MARIBOR, Grajski trg št. 3.

Najlepši okras

vsake trgovine so

marmornaste plošče na
prodajalnih mizah.

Dobijo se v vseh barvah pri
Alojziju Vodniku, kamnos. Industrija
Ljubljana.

Josip Petelinc
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

tovarniška zaloga
šivalnih strojev

Igei in posameznih delov za vse sisteme
šivalnih strojev in koles, olje ter potreb-
ščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje
ter galanterijo na drobno in debelo.

Cene nizke! Postrežba točna

I. Jugosl. tovarna za gumbe in kovinske predmete

d. z o. z.

Izdelki: Roženi in umetno roženi gumbi (znamka „Gala-
lith“), ustnjaki za smotke, svalčice, pipe in čibuke, gumbi
iz biserovine (Perlmutter) za perilo. Držaji za palice in
dežnike iz naravnega roga.

Telefon št. 5.

Bančni konto: Obrtna banka Ljubljana.

Slovenska Bistrica

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA

Selenburgova ul. 1

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in
Srbsko banko v Zagrebu.

Kapital 20,000.000 K. - Rezerve okrog 6,000.000 K.

Brzojavni naslov: ESKOMPTNA. - Telefon Interurb. št. 146.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge. - Nakup in prodaja: efektov, deviz,
valut. - Eskompt menic, faktur, terjatev. - Akreditivi.
Borza.

Medić, Rakovec & Zankl, prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana, D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzojavi: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:

Angleški laki:
COPAL VARNISH.
Kopalov lak za znotraj.
FINE COPAL VARNISH.
Fini kopalov lak
za znotraj.
SUPERFINE COPAL
BODY VARNISH.
Lak za kožlje, najfin.
FINE COPAL CAR-
RIAGE BODY VARNISH.
Lak za kožlje, fin.
PALE FLATTING
VARNISH SPRF.
Brusilni fini prep. ak.
PALE FLATTING
VARNISH UNIVERSALE
Brusilni prepar. lak.
EXTERIOR COPAL
VARNISH FINE.
Fini zračni lak.
EXTERIOR COPAL
VARNISH SPRF.
Najfinejši zračni rap. lak
PALE SICCATIVE
FLUID
Sikatif, svetel.
DARK SICCATIVE
FLUID.
Sikatif, temen.
SPRF. WELLRIGHT
VARNISH.
Lak za kožijske stz
najfinejši.

Priznana najboljša in
zanesljiva kakovost:
barve za obleke, vse
vrste barv, suhe in olj-
nate, mavec (Gips),
mastenec (Federweiss),
strojno olje, karbolneji,
steklarski in mizarski
klej, pleskarski, slikar-
ski in mizarski čopiči,
kakor tudi drugi v to
stroko spadajoči
predmeti.

„MERAKL“.
Lak za pode.
„MERAKL“.
Linoleum lak za pode.
„MERAKL“.
Emajlni lak.
„MERAKL“.
Brunoline.

English varnishes:

Angleški laki:
JAPAN BLACK
VARNISH.
Lak za gvozdje, Japan.
FINE JAPAN BLACK
VARNISH.
Fini črni japonski lak.
QUECK BLACK
VARNISH
Japan. lak s sikativom.
ISOLATING BLACK
VARNISH.
Izolirni lak.
LIQUID DRIERS PALE
Terebina svetla.
LIQUID DRIERS DEEP.
Terebina temna.
DAMAR VARNISH.
Damarov lak.
ENAMEL VARNISH
WHITE.
Emajl bel.
ENAMEL VARNISH
BLUE, RED, GREEN.
Emajl moder, rdeč,
zelen.
FINE ENAMEL
VARNISH WHITE.
Emajl beli, izredno fini.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Trgovci in kmetijske zadruge pozor!

Umetna Kajnit 15%
Kalijeva sol 22-20%
gnojila: » » 40-42%

oddaja po najnižjih konkurenčnih cenah tvrdka

Anton Tonejc in drug, Maribor.

Lesna industrija
Bratje Tavčar

Centrala Maribor
Telefon št. 245.

Podružnica Vuzenica
Telefon št. 1.

Ponuja
vsakovrstni rezani
in tesani les.

„MESNA“
(lastniki Bratje Tavčar)

Družba z o. z. za izvoz v inozem-
stvo mesa, mesnatih in maščobnih
proizvodov.

Maribor

Kopališka ulica št. 11.
Interurban telefon št. 245.

Kupuje

po najvišjih dnevnih cenah pitane
(tovljene)

svinje, govedo itd.

Hedžet & Koritnik - Ljubljana

Franciščanska ulica 4

MANUFAKTURNA
blagovnica na debelo